

Salsa!.doc

2

JAARGANG 5 | JUNI 2009
DRIEMAANDELIJKE UITGAVE

NIEUWSBRIEF VAN DE VRIENDEN VAN HET LEUVENS STADSARCHIEF

Een succesvolle Erfgoeddag

Op 24 april 2009 stond heel Vlaanderen en Brussel voor de negende keer in het teken van Erfgoeddag. Honderden erfgoedverenigingen namen deel aan deze speciale dag, waaronder ook verschillende verenigingen uit het Leuvense, die samen ruim 5000 bezoekers over de vloer kregen. Het Leuvens Stadsarchief mocht maar liefst 1500 van hen die zondag in het historische stadhuis ontvangen.

Dit jaar organiseerde het Stadsarchief haar tentoonstelling niet in haar eigen locatie in de Rijschoolstraat, maar mocht het gebruik maken van het historische stadhuis. Het thema *Uit vriendschap?* werd ingevuld met een tentoonstelling over de Leuvense zustersteden en hun archiefdiensten. Al tijdens de voorbereidingen van dit samenwerkingsproject reageerden onze collega's in de archiefdiensten van Rennes, 's-Hertogenbosch, Lüdenscheid, Krakau, Tainan en Stellenbosch zeer enthousiast. Ze toonden zich meteen erg coöperatief en waren fier dat ze aan dit kleine, internationale netwerkproject in de archiefsector konden meewerken. Het tentoonstellingsproject *In vriendschap verzusterd* werd dan ook een zeer groot succes.

De grote diversiteit aan archiefstukken die de steden waarmee Leuven de voorbije decennia jumelleerde als bijdragen aan dit project lieten overkomen, weerspiegelden meteen ook de grote verscheidenheid die er tussen deze steden onderling bestaat. Maar het waren allemaal archiefstukken die op een of andere manier het gevoel van vriendschap weergaven waarmee ze voor deze gelegenheid ook uitgekozen werden. Bijzonder was zeker ook het feit dat aan de vooravond van Erfgoeddag vertegenwoordigers uit alle zes de zustersteden een weekend lang te gast waren in Leuven. Met uitzondering van Tainan – waar een lokale overheidsinstelling zoals een stadsarchief niet bleek te bestaan – waren uit alle jumellagesteden de archivariissen voor die gelegenheid naar Leuven gekomen. Naast een mooi bezoekprogramma, met stadswandeling, bezoek aan het Stadsarchief en uitleg over het bijna voltooide nieuwe stadsmuseum, kwamen de archivariissen ook spontaan tot een zeer geanimeerde internationale gedachtenwissel over de onderlinge overeenkomsten en verschillen. De dag eindigde met de officiële opening van de tentoonstelling.

Vriendschap is iets wederzijds en ze moet ook onderhouden worden.

We hopen dan ook van harte dat het Leuvense Stadsarchief in de toekomst op haar beurt de kans zal krijgen om ook de collega's in Rennes, 's-Hertogenbosch, Lüdenscheid, Krakau, Tainan en Stellenbosch van dienst te kunnen zijn. Tijdens de openingsdag is alvast duidelijk geworden dat er voor deze zes buitenlandse archiefdiensten niet langer enkel sprake is van een één-op-één-relatie met Leuven, maar dat ze ook onderling een vriendengroep aan het worden zijn. De zustersteden waarin en waarvoor we werken mogen dus gerust zijn: deze zeven archieven bekommeren zich niet alleen met toewijding en alle mogelijke inzet om het bewaren en het ontsluiten van hun verleden, maar ze zijn tegelijk ook voortrekkers in het werken aan een gemeenschappelijke toekomst, waarin grenzen en afstanden stil aan onbeduidend worden.

MARIKA CEUNEN

I N H O U D

Een succesvolle erfgoeddag	1
Feest voor Passe-Partout en voor het Stadsarchief	2
Het architectenarchief van Roy	4
Rubriek: Uit goede bron	5
Leuvens traject interculturaliteit	7
Activiteiten van Salsa! vzw	8

Feest voor Passe-Partout en voor het Stadsarchief

Het advertentieblad *Passe-Partout* blaast dit jaar zestig kaarsjes uit. De jarige werd daarom op 4 mei 2009 uitgebreid gevierd met de verdeling van een feesteditie van het advertentieblad en een academische zitting in de gotische zaal van het stadhuis, die werd ingeluid door zestig trompetters. Tijdens deze feestzitting werd ook bekendgemaakt dat een collectie met alle jaargangen van het weekblad aan het Stadsarchief zouden overgedragen worden.

Recept van deze week

Uit het Kookboekje van Juffrouw Yolande

EIEREN MIRABEAU

Voor vier personen :
Drie eieren, een en half deciliter melk, een nootje boter, peper, zout, muskaat-noot.
De eieren klutsen met de melk, kruiden en deze crème in kleine geboterde vormen gieten, dat men gedurende een twintigtal minuten in een kokend waterbad doet koken.
Uit de vormen doen en met een goede tomaten saus opdienen. Daartoe tomatenmoes gebruiken.

EIEREN MET TOMATEN

Een lepelvol tomatenmoes in een klein roompotje gieten, daarboven een vers ei breken, zonder het geel te schenden, peper en zout, met een lepelvol tomaten bedekken en eindigen met een vlokje boter, of wat verse room, als men er over beschikt. Gedurende een tiental minuten in de oven, in een waterbad, om het eiwit te doen stollen. Dit is een keurige manier om eieren op te dienen.

Leuvens grootste advertentieblad *Passe-Partout* werd vanaf 4 mei 1949 wekelijks in de brievenbussen van de Leuvenaars gepost. In dat jaar kwam Maurice Bulté, schilder van levensgrote filmaffiches op de gevels van de Leuvense bioscopen, op het idee om een publiciteitsblad uit te geven rond bioscoopprogramma's. Het blad telde amper enkele velletjes goedkoop papier waarop Bulté wat informatie over de nieuwste films en bekendste sterren kwijt kon.

Het blad van Bulté sloeg aan bij heel wat handelaars die de mogelijkheid zagen hun verkoopswaaren op een efficiënte manier aan te prijzen. Het aantal pagina's steeg van twaalf in 1949 naar twintig in 1950.

In 1952 kwam Bultés schoonbroer Wim Hoebeke mee in de zaak en werd er zelfs directeur. Het kantoor in de Jan Stasstraat bleek al snel te klein en men diende noodgedwongen te verhuizen naar een groter pand in de Bondgenotenlaan.

Oorspronkelijk werd *Passe-Partout* alleen binnen de muren van Leuven centrum verspreid, maar vanaf 1959 werden ook Kessel-Lo, Heverlee en Herent bediend. De oplage bedroeg in dat jaar 33.600 exemplaren. Er kwam ook een extra editie, goed voor 11.650 exemplaren die verspreid werden in Binkom, Boutersem, Buken, Kerkom, Kortrijk-Dutsel, Leefdaal, Lubbeek, Roosbeek, Rotselaar, Sint-Joris-Weert, Tildonk, Werchter, Wespelaar en Wezemaal. In 1965 stak *Passe-Partout* de taalgrens over en verscheen er een Franstalige versie in Archennes, Beauvechain, Geldenaken, Limal en Nodebais. Een jaar later verscheen er een aparte editie voor de regio Everberg, Kortenberg, Sterrebeek, Teruren en Vossem.

In 1979 nam dochter Christine Hoebeke de zaak van haar vader over en startte met een eigen opmaakbureau Pass-Op aan de Naamsevest (1983), een nieuwe editie voor de regio Hoeilaart-Overijse (1984) en *Pas-Uit Magazine* (1986). Sinds tien jaar brengt het publiciteitsblad ook lokale berichtgeving.

Vanaf 2001 verschijnt *Passe-Partout* onder de vleugels van de Regionale Uitgeverijmaatschappij (RUM), Mediabel en VUM. Sedert 2004 dekt de nationale titel *Passe-Partout* meer dan honderd edities in heel België. VUM en *Editions de l'Avenir* vormen sedert 2007 samen CORELIA.

Vorig jaar kon het Stadsarchief nog rekenen op de hulp van *Passe-Partout* voor de samenstelling van de speciale editie van *Het Archieffjournaal* van '58. Deze krant werd speciaal door het Stadsarchief van Leuven samengesteld naar aanleiding van Erfgoeddag, die vorig jaar was opgebouwd rond het thema 'Wordt verwacht'. In deze unieke editie werden nieuwsfeiten, bekendmakingen, aankondigingen en reclameadvertenties samengebracht, die in de loop van 1958 verschenen in twee lokale Leuvense kranten – *Journal des Petites Affiches* en *Passe-Partout*. Geïnteresseerden kunnen nog altijd een exemplaar van dit *Archieffjournaal* in het Stadsarchief gratis komen ophalen.

MARIKA CEUNEN

Radio Centrale

LIEDJE VAN DE WEEK

NATASJA

door «De Vier Rythmas» --
Tekst en muziek v. Jo Danto

Zonder dat je 't wist
Heeft het lot bevestigd
Amor roept een list
En de nacht was zonder mist
Diep-zwart glom je haar
Ik kook er eens naar
't Maanfeest schen zo klaar
En toen werd ons sprookje waar.

Natasja oh Natasja, denk jij er nog wel eens aan
Hoe wij een avond samen zijgend keken naar de maan?
Natasja oh Natasja, wat heeft toch die maan gedaan,
Want jouw hart en het mijne gingen heel veel sneller slaan
Toen heb ik jou gekust,
Volkomen onbewust.
Natasja oh Natasja, denk jij daar nog wel eens aan.

Nu is alles uit
Jij werd nooit m'n bruid
Kort was jouw besluit
Nog versta ik me daar niet uit.
Nu ben ik alleen
Jij weet dat ik ween
Is jouw hart van steen?
Blijft jouw antwoord nog steeds neen?

ORKEST VAN DE WEEK
ALBERT SANDLER AND HIS ORCHESTRA

Het architectenarchief van Roy

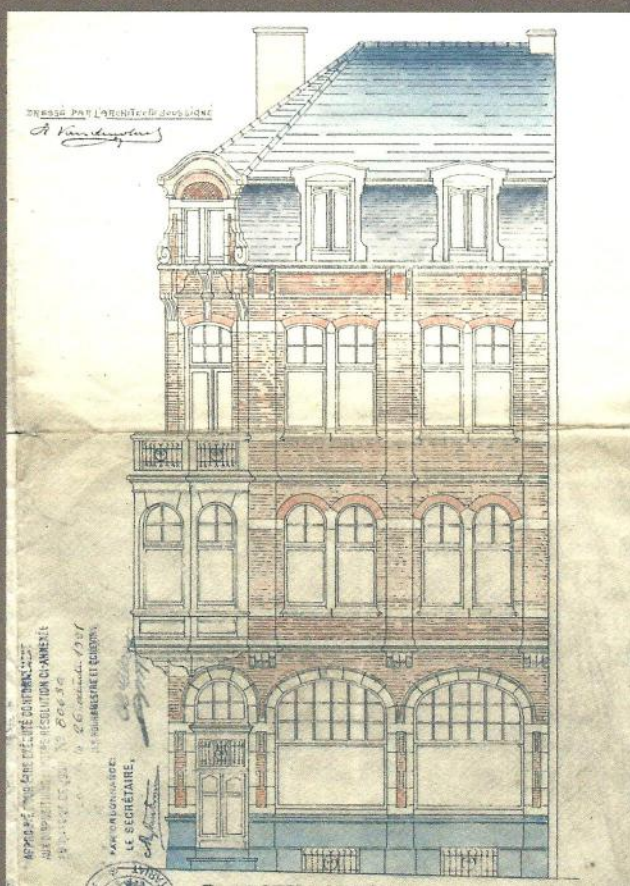
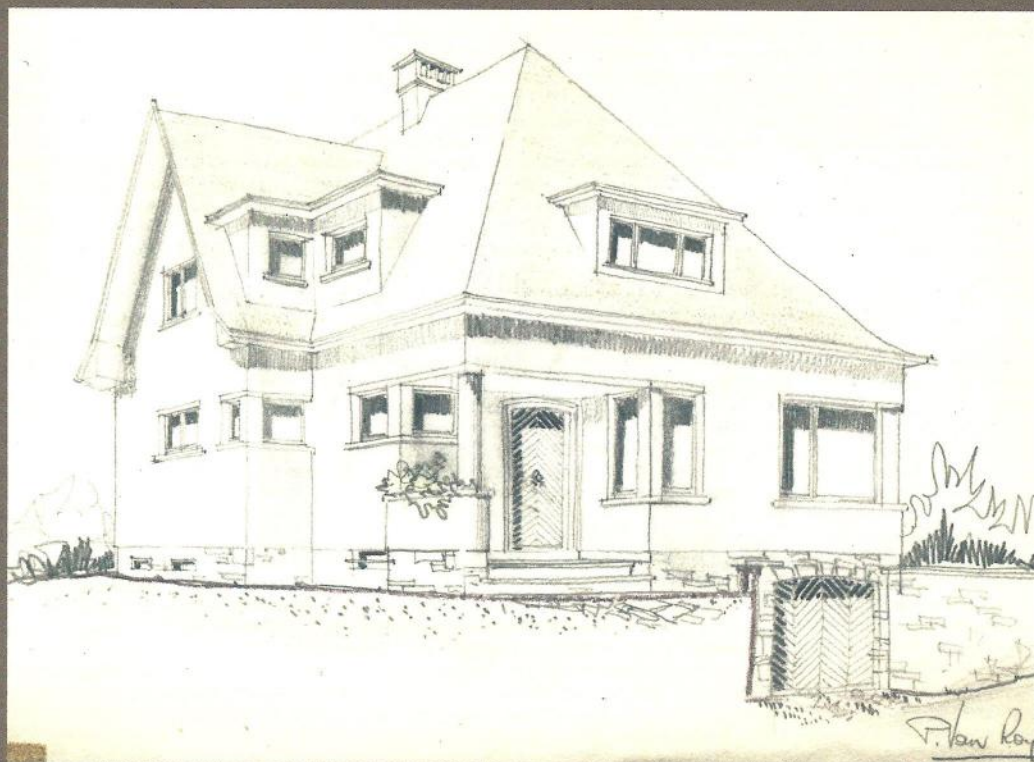
In maart 2009 werd het Stadsarchief door het Vlaams Architectuur Instituut (vai) gecontacteerd in verband met het architectenarchief Van Roy. Als coördinatiecentrum voor architectuurarchieven waren zij op zoek naar een bewaarplaats voor de bewaring van het interessant privé-archief van de architecten Louis en Pieter Van Roy.

Zowel Louis (*1901) als Pieter (*1931) Van Roy studeerden aan de Sint-Lucasschool van Schaarbeek en bouwden beiden een zelfstandige praktijk uit, naast een loopbaan in dienst van de Belgische Boerenbond. Vader Louis Van Roy was van 1925 tot ca. 1945 verbonden aan de Technische Dienst van de Belgische Boerenbond. Zoon Pieter deed zijn stage bij architect Paul Stevens, waarmee hij de Limonaderie voor Stella Artois hielp ontwerpen. Van 1963 tot 1992 was hij in dienstverband bij AVEVE waar hij zich voornamelijk toegede op het ontwerpen van graansilo's, meststoffenbedrijven en bijhorende woningen en kantoren. In zijn privépraktijk als zelfstandig architect was hij vooral actief in het ontwerpen van rijwoningen en villa's voornamelijk in de regio Leuven.

Het archief bestaat uit een 150-tal zeer goed bewaard gebleven kalktekeningen uit de periode 1921-1972. Daarnaast zijn er een tachtigtal afdrukken en blauwdrukken die gevouwen worden bewaard, eveneens in zeer goede omstandigheden. Een zevental tekeningen zijn van de hand van architect Vandendael, die in de jaren 1920 opdrachten uitvoerde voor Fr. Van Roy, vader van Louis en grootvader van Pieter van Roy. Deze tekeningen hebben betrekking op het plan van wederopbouw van het *Café du Commerce* op de hoek van het huidige Herbert Hoover- en Ladeuzeplein, dat eigendom was van Fr. Van Roy. Zeven verschillende bouwplannen zijn afkomstig van architect Paul Stevens, bij wie Pieter Van Roy een aantal jaren stage heeft gelopen. De bijhorende dossiers werden destijds echter weggegooid.

Via de bewaring en ontsluiting van deze privé-collectie heeft het Stadsarchief van Leuven opnieuw een unieke en erg interessante bron van kennis over het Leuvense bouwkundige patrimonium verworven.

MARIKA CEUNEN

Uit goede bron

De middeleeuwse stadsrekeningen (1345–1795)

Eén van de belangrijkste aspecten van het stedelijk leven van een stad als Leuven is ongetwijfeld het financieuzen, omdat het in grote mate bepalend is voor een omvangrijk aantal domeinen van de geschiedenis van een stad en omdat het ook inzicht verschaft in het geheel van de eigentijdse maatschappij. Een belangrijke bron vormen dan ook onze stadsrekeningen, die vanaf het midden van de veertiende eeuw bewaard zijn gebleven.

Van wisselaars en paymeesters

De Leuvense stadsrekeningen zijn bewaard vanaf 1345 en lopen bijna onafgebroken door tot 1794. Enkel de periode 1372–1408 bevat een aantal hiaten. Zo beschikken we voor de jaren 1378–1380 en de periode 1385–1387 en 1390–1392 en 1403–1407 over geen rekeningen. De meeste bewaarde netexemplaren bestrijken één dienstjaar, en zijn vrij breedvoerig en gedetailleerd. Deze registers meten ongeveer 23 cm op 30 cm en werden zonder liniëring over heel het folio beschreven. Een tweede reeks van registers is duidelijk groter qua omvang en bestrijkt verschillende dienstjaren. De bladzijden zijn met een droge naald in twee kolommen verdeeld. Beide reeksen van netrekeningen zijn vermoedelijk samengesteld op basis van kladrekeningen waarin men dagelijks de inkomsten en uitgaven optekende, leningen op korte termijn in de inkomsten aanrekende en bij terugbetaling eenvoudig doorschrapte. Bij aankopen tekende men de koopprijs op en werd de betaling genoteerd door middel van een kruis.

De eerste rekeningen gaan van Sint-Pieters-en-Paulusdag (29 juni) tot 28 juni van het volgende jaar wat in Leuven het ambtelijk jaar was. In 1355–56 echter wordt de ambtstermijn van de *paymeesters* verlengd tot 13 juli. De oorlog met het graafschap Vlaanderen speelt hier ongetwijfeld een rol. Vanaf 1368–69 gaan de rekeningen van 1 augustus tot 31 juni. Er zijn echter enkele uitzonderingen. Het rekenjaar 1496–97 gaat slechts door tot 17 februari 1497, begindatum van de reken-

jaren 1497–98, 1498–1499 en 1499–1500. De Leuvense rekeningen zijn tamelijk uitvoerig, maar er is een gebrek aan systematisering. Alles wordt door elkaar ingeschreven. Van posten die niet bij elkaar horen wordt vaak slechts één som aangegeven. Vanaf de vijftiende eeuw kwam hierin echter heel wat verbetering. Bij het begin van elk rekenjaar vindt men tot in de eerste helft van de vijftiende eeuw ook een lijst van de pachters van de accijnzen met de borgen en de *hoeghers* of van de ontvangers in regie met de hen bijstaande klerken.

Als hoogste bestuurraad had de stadsraad – samengesteld uit schepenen en de gezworenen en voorgezeten door de burgemeesters – de zorg om en het beheer van de eigendommen en de gelden van de lokale gemeenschap in handen. Dit hield in dat de stadsraad besliste over buitengewone belastingen, over schenkingen van gelden of eigendommen, over de verhuur van stadsdomeinen, enz. Vanaf de tweede helft van de veertiende eeuw ongeveer werd de buitenraad of brede raad als controleraad voor financiële aangelegenheden in het leven geroepen.

Tot de vijftiende eeuw was de stadswisselaar de facto degene die al de stadsgelden introk en de betalingen deed. Daardoor was hij ook de voornaamste ambtenaar van de gemeente. Hij was als het ware de verpersoonlijking van de stadskas. Bij afrekeningen na een verlopen termijn werd het deficit uitgedrukt als een schuld van de wisselaar aan de stad of omgekeerd. De stadswisselaar schoot ook vaak geld

voor wanneer de kas uitgeput was om lopende zaken te betalen. De wisselaar moest dus noodzakelijk over een aanzienlijk eigen fortuin beschikken en daarbij nog gebruik maken van de bij hem gedeponeerde gelden. Rond 1429 verdween de functie van wisselaar echter als hoogste stedelijke ambtenaar voor het financieuzen. Vanaf dan werd de stadskas rechtstreeks toevertrouwd aan vier rentmeesters. Gedurende de vijftiende en zestiende eeuw werden de stadswisselaars enkel nog vermeld als ondergeschikte technische bedienden. De pay- of rentmeesters hadden de taak om bestendig controle uit te voeren op de stadswisselaar en op de lagere financiële bedienden en om de besluiten van de raad door hen te doen uitvoeren. Nadat de wisselaar in 1429 echter naar het achterplan verschoven was, steeg de activiteit van de rentmeesters aanzienlijk. Door de combinatie van hun taak met die van de wisselaar waren zij de financiële magistraten bij uitstek geworden, in wier naam van nu voortaan de rekeningen worden opgesteld.

Om hun boekhouding in orde te houden en alle geldelijke verrichtingen op te tekenen werden de wisselaar en later de rentmeesters bijgestaan door een aantal klerken. Daarnaast had de rentmeester ook nog een zestal knapen ter beschikking.

Debet

Met welke uitgaven had de stadsraad van Leuven zoal af te rekenen en met welke inkomsten kon zij de balans in evenwicht houden? Een zeer belangrijke uitgaven-

Die drie Clercken Vanden registre.

Die vier Rentmeesteren.

post vormden de toelagen en de renten die de stad aan de hertog verschuldigd was. Gemiddeld werd zo'n 38 % van de gewone uitgaven besteed aan deze hertogelijke toelagen. Hoewel de stad een vrijheid was en dus vrij van alle drukkende en willekeurige lasten uit het domaniale stelsel, vinden we in de stadsrekeningen toch regelmatig uitgaven in de vorm van toelagen aan de hertog. Zo verkreeg Antoon van Bourgondië ter gelegenheid van zijn tweede huwelijk van de Brabantse staten een bede van 225.000 kronen. De Leuvense bijdrage bedroeg 4.000 kronen. Daarnaast moest de stad voor vestingen en gebouwen die met behulp van de hertog waren opgericht een erfelijke cijns betalen. Zo verleende Jan III aan de stad de uitbating van de vismarkt, op voorwaarde van betaling van een jaarlijkse cijns.

Een tweede belangrijke uitgavenpost waren de openbare werken. Bruggen, wegen, sluizen, gebouwen en vestingen moesten onderhouden worden en kostten dus ook permanent geld. Maar ook voor nieuwbouwprojecten moest geld voorzien worden. De bouw van de tweede stadswal die tussen 1356 en 1360 werd gegraven betekende een grote hap uit het stadsbudget.

Ook de bouw van het stadhuis op de Grote Markt zorgde jarenlang voor een negatieve balans.

Eveneens van grote omvang waren de onkosten voor reizen, logies en boden, die in elke middeleeuwse stad hoog konden oplopen. Onderhandelaars werden gestuurd naar de hertog, naar de paus, de bisschop van Luik of de keizer. Zo stuurde de stad in 1425 Willem Neve, scholaster van het Sint-Pieterskapittel, naar Rome om de stichting van een Leuvense universiteit te gaan bepleiten. De kosten van zijn reis naar en van zijn verblijf te Rome werden volledig door de stad gedragen, zoals blijkt uit de uitgaven van 25 april 1426. Naast onderhandelaars bekostigde de stad ook gezanten, die naar verschillende steden van Brabant werden uitgestuurd om op de hoogte te blijven van de politieke toestand of om de bewegingen van potentiële vijanden na te gaan. Bodен werden gestuurd om lijftochten te verkopen en te betalen of om te onderhandelen met ongeduldige schuldeisers van de stad. Deze uitgaven bereikten in de veertiende eeuw gemiddeld 10 % van het totaal. In de vijftiende en zestiende eeuw was dit percentage beïnvloedend lager.

Een steeds terugkerende uitgavenpost was deze voor de 'kantoorbenodigdheden'. Hieronder verstaan we perkament en papier, maar ook wassen en andere kaarsen en toortsen voor de verlichting, kolen voor de verwarming, kisten, kasten en zakken om geld en documenten in te bergen, kussens en bekleding van de meubels, metaal en materiaal om penningen en loodmerken te slaan en uitgaven aan kleren en uniformen van de stadsbedienden. Maar ook wijn, kruiden, kaas, koekjes, suikergoed, fruit, schapenbout, snuisterijen, enz. die op het stadhuis verbruikt werden bij vergaderingen van de rentmeesters, de stadsraad of afgevaardigden van de steden, hoorden hierbij. Net zoals de onkosten voor de processies en mysteriespelen. De stad kwam immers tussen bij de aankoop van kaarsen, toortsen, handschoenen voor de magistraten die achter het Heilig-Sacrament liepen en wijn en eetwaren die na de processie werden uitgedeeld aan alle geestelijken, scholieren, ambtenaren en schutters.

Afsluiten doen we de uitgaven met de *presinten*: geschenken in natura in al hun tot de verbeelding sprekende verscheidenheid. Een vaak voorkomend geschenk

was wijn en dan ging het gewoonlijk over Rijnlandse of Bourgondische wijn. Maar ook stukken laken, vissen, vergulde drinknappen, zilveren kruisen en juwelen behoorden tot het geschenkenaanbod. Ze werden aangeboden aan Leuvense burgers of aan afgevaardigden en boden van andere steden die zich jegens de gemeente verdienstelijk hadden gemaakt. Ook invloedrijke personen die Leuven met een bezoek of doortocht vereerden zoals een kardinaal, een bisschop en de hertogen en hertoginnen die in Leuven hun Blijde Inkomst hielden, kregen een aandenken mee. Zo werden in 1355 aan hertogin Johanna volgende geschenken aangeboden: twee gemengde laken, twee bruine scharlakens, twee rode scharlakens, zes ossen en zes stukken (ongeveer 4000 liter) wijn.

Credit

Met welke inkomsten probeerde de stad haar uitgaven te compenseren? Allereerst waren er de verschillende belastingen waarmee men de stadskas kon spijsen. Tot het einde van de zestiende eeuw werd in Leuven de taxatie, *settinghe* of schatgeld geheven: een soort van directe belasting op goederen en inkomsten. De taxatie werd niet jaarlijks geïnd, maar diende vooral om zware onkosten van de stadskas te compenseren. De oudste rekening van dergelijke heffing dateert van 1360–1361 en moest de lasten van de Brabantse successieoorlog, de bouw van de ringmuur en de toelagen aan de hertog helpen betalen. In de zestiende eeuw raakte de schatting echter buiten gebruik, vermoedelijk ten gevolge van de verarming van de bevolking die onmogelijk deze last kon dragen.

Een tweede vorm van belasting waren de accijnzen die geïnd werden op het verbruik, de productie of het vervoer van goederen. In de rekening van 1345 worden twintig accijnzen vermeld, waaronder de wijnaaccijns, het *cauchiegelt* of weggelt voor het gebruik van de stadssteenwegen, de weed- en ziederaccijns. De met accijns belaste waren wisselden in de loop van de middeleeuwen wel een paar keer en ook het tarief onderging wijzigingen. Bij het begin van elk rekenjaar bepaalde de stadsraad de accijnstarieven voor het nieuwe jaar en de uit te vaardigen verordeningen. Bijna elke accijns had een eigen controlekantoor en een of meer klerken voor de boekhouding. Tot halverwege de vijftiende eeuw waren de accijnzen de belangrijkste regelmatige inkomst voor de stad. Dit gold niet voor de *imposities*, een

derde soort van belasting die, als uitzonderingsbelasting werd ingesteld, maar in feite jaarlijks terugkeerde. De impost van wagens en karren belastte alle voertuigen die hout vervoerden en de wijnimpost had betrekking op alle vreemde wijnen die door de taverniers werden opgeslagen. Een laatste belasting die wij graag even willen toelichten betreft het Onze-Lieve-Vrouw-blok, een blok of bus waarin een halve stuiver werd gestort voor elke akte die voor de schepenen werd gepasseerd. Zij was in feite een soort van indirecte belasting om de bouw van de Sint-Pieterstoren te helpen bekostigen.

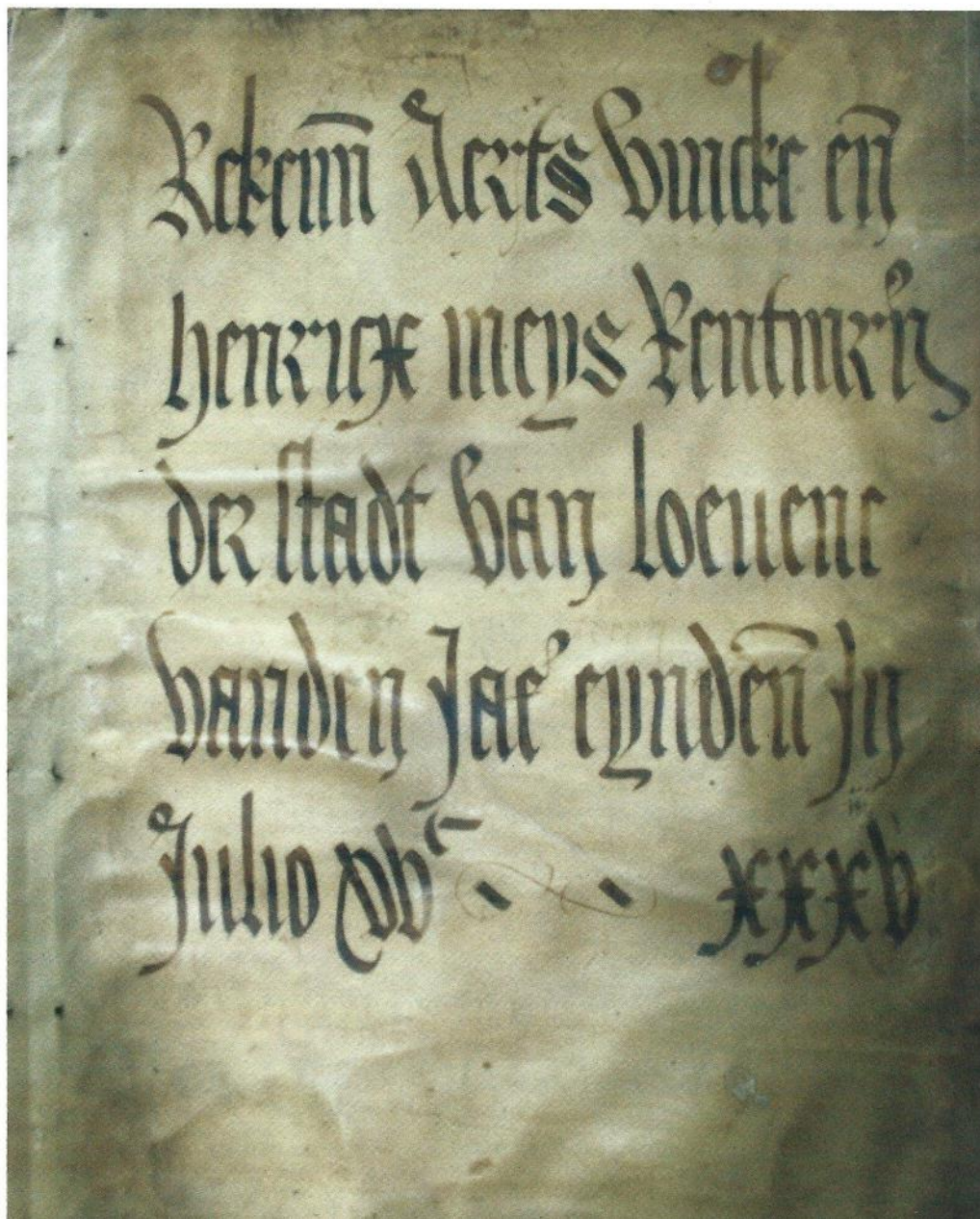
Een andere vorm van inkomsten vloeide uit de stedelijke domeinen voort, zoals de erfelijke renten. Dit waren cijzen van gemeene gronden en stadsgebouwen. Zo werden sommige delen van de stadsmuren verhuurd of verpacht aan particulieren die er tegenaan mochten bouwen. Onder de hoofding verpachte renten kan men de eigendommen bedieningen ordenen, die de stad jaarlijks verpacht. In de

veertiende eeuw zijn deze inkomsten echter niet meer te onderscheiden van de accijnzen.

Een derde grote categorie inkomsten vloeide uit de publieke macht van de stadsmagistraat voort zoals de boeten en het poortersgeld. Dit laatste was een som die iemand jaarlijks moest betalen om als burger van de stad aangenomen te worden. Het poortersgeld diende oorspronkelijk voor het onderhoud en de aanleg van de steenwegen.

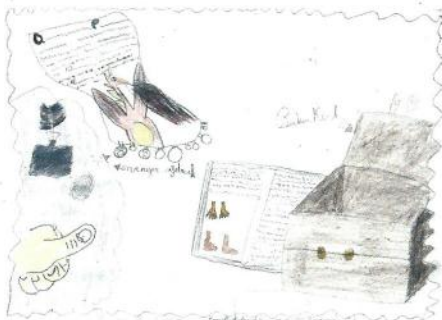
Ondanks al deze inkomsten kon de stad toch niet elk jaar afsluiten met een batig saldo. In dat geval moest de rentmeester het tekort voorschieten. Alleen kapitaalcrachtige personen kwamen dus in aanmerking voor de functie als rentmeester. Een andere mogelijkheid was een deel van de uitgaven gewoon niet te betalen. Een simpele oplossing die ook vandaag heel wat kopzorgen van de financiële dienst zou kunnen besparen.

MARIKA CEUNEN

Leuvens traject interculturaliteit

De Russische School van Leuven op archiefbezoek

De Russische school

Coördinatrice Elizaveta Feytaerts is na haar studies in Rusland naar België gekomen voor een job aan de universiteit van Louvain-La-Neuve. Vervolgens stak ze de taalgrens over om in Herent te komen wonen en in Leuven te werken. De Russische gemeenschap in Leuven is niet erg groot en bestaat vooral uit hoger opgeleiden die hier enige tijd verblijven. Hun kinderen ook kennis bijbrengen van de Russische taal en cultuur, dat is het doel van de Russische school. Momenteel heeft de school 54 leerlingen uit Leuven en de wijde omgeving. Ze zijn doorgaans tweetalig Ne-

Sinds midden 2008 verkent de Leuvense Deelraad Erfgoed in een experimenteel traject de toekomstige samenwerkingsmogelijkheden met etnische cultuurorganisaties die in de Leuvense Integratieraad verenigd zijn. Het Stadsarchief pioniert mee in dit Traject Interculturaliteit en heeft de Russische School als partner. Na een kennismaking en eerste contacten verleden jaar tussen Elizaveta Feytaerts, de drijvende kracht achter de school en stadsarchivaris Marika Ceunen was dit voorjaar de tijd rijp voor een bezoek van het leerlingengroepje aan het Stadsarchief. Op zondag 22 maart ontdekten 11 Russische jongens en meisjes in Tweebronnen dan ook dat een archief een spannende plaats is om te verkennen.

derlands-Russisch en komen elke zondag van 9 tot 13 uur naar de les. Die gaat door in het (voormalige lagere-school)gebouw van de Integratiedienst aan de Diestsesteenweg. Naast Russisch lezen en schrijven wordt de kinderen er ook bewustzijn van de Russische cultuur bijgebracht. Theater, dans, kunst, kleding en architectuur staan hoog op de agenda van deze zondagsschool. Om het ijs te breken ging Marika Ceunen einde februari op een zondagochtend eens een kijkje nemen in de school en nodigde ze de leerlingen uit voor een tegenbezoek aan het Stadsarchief.

Op bezoek in het Stadsarchief

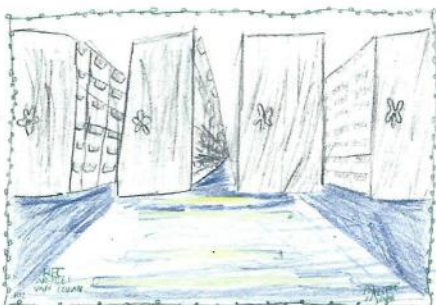
Op 22 maart was het dan zover. Samen zakten drie begeleiders samen met elf jongeren naar de Rijkschoolstraat af. Geboeid keken ze naar oorkonden, zegels, registers, affiches en fotomateriaal en luisterden ze naar de verhalen over het verleden van Leuven waarvan deze archiefbronnen getuigenis afleggen. Voor de kinderen leek het bijna niet te geloven dat ook in Leuven ooit oorlog geweest is. Bij de rondleiding in het depot maakten de vele rekken met kilometers archief grote indruk. Maar ook het weetje dat voor perkamenten oorkonden in de middeleeuwen dierenhuiden gebruikt werden, kon verbaasde reacties ontlokken. Even verbaasd waren ze over het feit dat in het Stadsarchief ook alle bouwplannen worden bewaard, waaronder ook die van hun school in Kessel-Lo. Na ruim twee uur

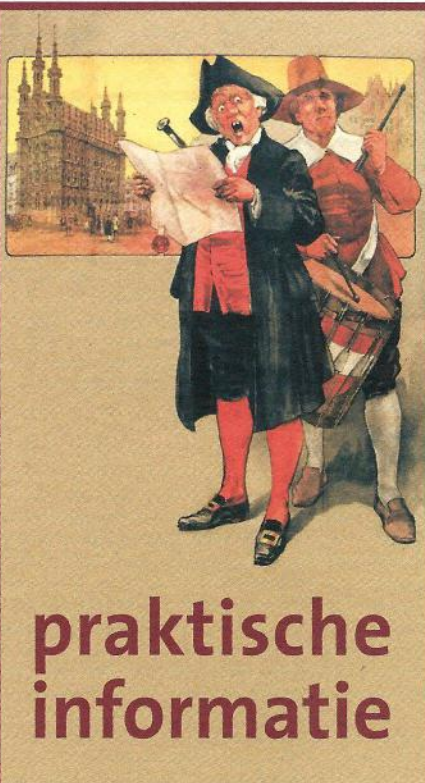

rondleiding en vele vragen trokken de Russische leerlingen opnieuw huiswaarts om enthousiaste verhalen te vertellen.

Dat het archiefbezoek grote indruk gemaakt heeft, bleek enkele weken later, toen Elizaveta een map met foto's en tekeningen bezorgde. De jonge bezoekers hadden zich elk op een heel eigen manier laten inspireren door wat ze in het Stadsarchief te horen en te zien hadden gekregen. En dat ze daarmee de smaak van samenwerking te pakken hebben, bewees de Russische school door op Erfgoeddag met de leerlingen ook de tentoonstelling over de zustersteden in de klerkenkamers van het historisch stadhuis te bezoeken.

MARIKA CEUNEN

Salsa! vzw
Samen Actief voor het
Leuvens StadsArchief!

Maatschappelijke zetel
Stadsarchief Leuven,
Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven

www.leuven.be/salsa
salsa@leuven.be

Bestuursleden

Gustaaf Janssens (voorzitter),
Karel Carmeliet,
Marc Carnier (penningmeester),
Luc Grégoire,
Hendrik Ollivier (secretaris)

U kan lid worden van Salsa! vzw

door overschrijving van
€ 15 (voor gewone leden) of
€ 30 (voor steunende leden)
op volgend rekeningnummer:
068-2420772-67
Dit lidgeld omvat de driemaandelijkse
nieuwsbrief, mogelijkheid tot aankopen
van de eigen publicaties en gratis
toegang tot de activiteiten van de
vriendenkring.

Stadsarchief Leuven

Rijschoolstraat 4/001
3000 Leuven
T 016 30 08 69
F 016 23 40 06
E archief@leuven.be

Openingsuren leeszaal

Dinsdag, woensdag: 9.00 tot 17.00 u
Donderdag: 9.00 tot 19.00 u
Vrijdag: 9.00 tot 16.00 u

Salsa!.doc

C O L O F O N

is een driemaandelijkse nieuwsbrief,
uitgegeven door Salsa! vzw,
de Vriendenkring van
het Leuvens Stadsarchief.

Het abonnement is inbegrepen
in de lidmaatschapsbijdrage voor de vzw.

Redactie
Marc Carnier
Marika Ceunen
Gustaaf Janssens

Redactieadres
Stadsarchief Leuven

Verantwoordelijke uitgever
Gustaaf Janssens
Maria-Theresiastraat 87
3000 Leuven

Foto's
Marika Ceunen,
Eric Dewaersegger,
Stadsarchief Leuven

Druk en vormgeving
Drukkerij Leën | Hasselt

Activiteiten van Salsa! vzw

Cahier 1

De genese van
de gotische
Sint-Pieterskerk
te Leuven

Cahier 2

Leuven onder water
De overstroming
van 14 mei 1906

Cahier 3

Leuven zit aan
Feestelijk eten
tussen 1890 en 1950

Cahier 4

Kwistig
met kennis
Leuven in hoofdrol
vragen en antwoorden

Cahier 5

Armoede
bestreden

Cahier 6

Leuven 1958

Te koop: SALSA!-cahiers

In december stellen we u graag ons zevende cahier voor. Meer nieuws hierover vindt u in de volgende nieuwsbrief. SALSA-leden die zich ook graag de eerder gepubliceerde cahiers willen aanschaffen, kunnen dat uiteraard nog altijd. De publicaties kunnen voor € 10 aangekocht worden in de leeszaal van het Stadsarchief of bij In&Uit Leuven (Naamsestraat).

Het tweede cahier over de overstroming van Leuven in 1906 is momenteel uitverkocht, maar in december verschijnt hiervan de tweede druk. Van de andere cahiers is nog een beperkte voorraad beschikbaar.